

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

מינהל החינוך הדתי

אגף מורשת

הפיקוח על מחשבת ישראל ממ"ד

התאמה בין תכנית הלימודים למסגרת שעות הלימוד במקצוע

מחשבת ישראל ממ"ד

מפמ"ר : יוחאי רודיק

מבוא ורציונאל

- 1) המסמך להלן מתייחס להתאמת חומרי הלמידה לשעות הלימוד השנתיות. ליצירת ההתאמה צומצמו חלק מחומרי הלמידה במגמה לאפשר העמקה, שיח ושימוש באמצעים המחברים את חומרי הלמידה אל נפש הלומד. כולנו שואפים ליצירת למידה משמעותית עבור התלמידים.
- 2) יחידה ראשונה- "אמונה וגאולה" – תהיה בעלת אפשרויות בחירה כמפורט להלן (כולל ההערה להלן).
- 3) יחידה שניה- להלן מספרי העמודים אותם חובה ללמוד ביחידת הלימוד השניה (העמודים מתייחסים לחוברות הלימוד בהוצאת מדרשיית נועם). לצד מספרי העמודים הבאנו מדגם נושאים. אין להסתפק ברשימת הנושאים ויש ללמוד על פי מספרי העמודים.

יחידת לימוד ראשונה

היחידה כוללת 7 פרקים.

במסגרת הרפורמה התלמיד יבחן בבחינה החיצונית על 3 פרקים בלבד - 2 פרקים ארוכים ופרק אחד קצר, כאשר הפרק השני הוא פרק חובה. חלק זה יהווה 70% מן הציון.

בחלק של ה- 30% בית הספר יבחר פרק אחד ארוך (לא כולל את הפרק השני). הערכת פרק זה תהיה בחלופת הערכה.

בשום אופן אין לענות בבחינה החיצונית על פרק שנלמד במסגרת הפנימית (30%) בחלופת הערכה.

יש להדגיש כי הוראות אלו מיועדות החל מכיתה י' בשנת הלימודים תשע"ה.

חלוקת הפרקים עפ"י הפירוט הבא:

פרקים ארוכים	פרקים קצרים
פרק ראשון – אדם מחפש את עצמו [26 ש']	פרק חמישי – אמונה תרבות ויצירה [5 ש']
פרק שני – אני מאמין [30 ש']	פרק שביעי – החיים והמוות [4 ש']
פרק שלישי – להיות טוב יותר – אמונה ומידות [26 ש']	
פרק רביעי – אמונה בשעת משבר [26 ש']	
פרק שישי – גאולה וימות המשיח [26 ש']	
מתכונות – [4 ש']	

הערה חשובה: סוגיות הלימוד מתחלקות לסוגיות ארוכות וקצרות.

הסוגיות הארוכות הן: בחירה והשגחה, תורה ומצוות ועם ישראל עם סגולה

הסוגיות הקצרות הן: תפילה, אמונת חכמים, דת ומדע

בית הספר יבחר ללימוד סוגית ארוכה וסוגיה קצרה כנ"ל

הסוגיה הארוכה תהווה 70% מחומר הלימוד ותבחן **בבחינה חיצונית**

הסוגיה הקצרה תהווה 30% מחומר הלימוד ותבחן **בבחינה פנימית (חלופות בהערכה)**

יחידות קצרות להערכה בית ספרית – יש לבחור יחידה אחת

סוגיית תפילה

(1) **רבו בחיי – חובות הלבבות – התפילה חובת איברים ולבבות – ללא שינוי [2 ש']**

(2) **רה"ל – ספר הכוזרי – התפילה כמרכז היום – עמודים 13-17, 20, 21. [5 ש']**

(3) **רמב"ם+רמב"ן – ספר המצוות – האם חובה מהתורה להתפלל? – אין שינוי. [2 ש']**

(4) **ר' יוסף אלבן – ספר העיקרים – כוחה של תפילה – עמודים 30-34, 37-42. [6 ש']**

(5) **מהר"ל – נתיבות עולם – תפילות ותפקידן – עמודים 43-45. [3 ש']**

(6) **רמח"ל – דרך ה' – פעולת התפילה – אין שינוי. [3 ש']**

(7) **רש"ר הירש – ספר חורב, תפילה – מהות התפילה – אין שינוי. [2 ש']**

(8) **הרב קוק – עולת ראיה – התפילה המתמדת והדרכת התפילה – אין שינוי. [13 ש']**

(9) **הרב דסלר – מכתב מאלוהו – תפילה טהורה, ניסיון העקדה – עמודים 65-73. [4 ש']**

10) הרב סולוביצ'יק – איש האמונה – קהילת התפילה – אין שינוי. [ש' 3]

2 ש' מבחן

דת ומדע

1) רמב"ם – מורה נבוכים – קדמות העולם – עמודים 10-11 [ש' 1]

2) מהר"ל – באר הגולה – רוחניות מול טבעיות – אין שינוי. [ש' 2]

3) רש"ר הירש – אגרות צפון – אגרות אל הרב וכסלר – אין שינוי. [ש' 4]

4) הרב קוק – אגרות הראי"ה – סתירות בין דת למדע – אין שינוי. [ש' 3]

5) הרב קוק – אדר היקר – עמודים 32-35, 39-40. [ש' 4]

6) ד"ר עציון – אמת מדעית ודתית – עמודים 49-52, 60-62. [ש' 6]

7) הרב בר-שאל – מערכי לב – השכל כמכריע – אין שינוי. [ש' 5]

8) הרב אפשטיין – אמונת היהדות – אבולוציה ומעשה בראשית – אין שינוי. [ש' 4]

9) פרופ' אליצור – אמונה ומדע בפרשנות המקרא – אין שינוי. [ש' 5]

10) הרב שניאורסון – אגרות קודש – אין שינוי. [ש' 5]

11) פרופ' לוי – התורה מדריכת המדע – עמודים 125-135, 144-148. [ש' 4]

2 ש' מבחן

אמונת חכמים

1) ריה"ל – כוזרי – אין שינוי. [ש' 3]

2) רמב"ם – הקדמה למשנה – חלקי תושבע"פ – עמודים 17-20. [ש' 4]

3) רמב"ם – הקדמה לפרק חלק – אין שינוי. [ש' 2]

4) רמב"ם – הלכות יסודי התורה – אין שינוי. [ש' 2]

5) רמב"ם – הלכות ממרים – ביה"ד הגדול – עמודים 28-32, עמוד 33 סעיף ג' (תינוק שנשבה). [ש' 3]

6) רמב"ם – הלכות תלמוד תורה – אין שינוי. [ש' 7]

7) רמב"ן – פירוש על התורה – אין שינוי. [ש' 2]

8) ספר החינוך – לשמוע בקול ביה"ד – עמודים 44-45. [ש' 2]

9) דרשות הר"ן – משפט המלוכה – עמודים 52-56. [ש' 3]

10) מהר"ל – באר הגולה – עמודים 60-62, 64-72, 74-77. [ש' 5]

11) אורות התורה – אין שינוי. [ש' 4]

12) חזון איש – אין שינוי. [ש' 4]

13) הרב שפירא – אין שינוי. [ש' 2]

2 ש' מבחן

סוגיות ארוכות ליחידה החיצונית – יש לבחור יחידה אחת

בחירה והשגחה – אין הלימה יש ללמוד את כל החוברת

1) רס"ג – אין שינוי. – אין שינוי. [ש' 3]

2) ריה"ל – הכוזרי – אין שינוי. [ש' 3]

3) רמב"ם – 8 פרקים – אין שינוי. [ש' 6]

4) רמב"ם – הלכות תשובה – אין שינוי

5) רמב"ם – איגרת תימן – אין שינוי. [ש' 2]

6) רמב"ן – פירוש לתורה – הנהגת ה' – אין שינוי [ש' 4]

7) רמח"ל – דרך ה' – אין שינוי. [3 ש']

8) חזון איש – אמונה ובטחון – אין שינוי [5 ש']

9) הרב דסלך – קונטרס בחירה – אין שינוי [9 ש']

2 ש' מבחן

תורה ומצוות

1) רס"ג – אמונות ודעות – התגלות אלוקית – עמודים 7-16. [3 ש']

2) רבנו בחיי – חובות הלבבות – חובת האיברים והלבבות – אין שינוי. [3 ש']

3) ריה"ל – כוזרי – אין שינוי. [10 ש']

4) רמב"ם – 8 פרקים – אין שינוי. [4 ש']

5) רמב"ם – מורה נבוכים – אין שינוי. [4 ש']

6) רמב"ם – הלכות דעות – אין שינוי. [4 ש']

7) רמב"ן – אין שינוי. [3 ש']

8) ספר החינוך – ברכות, אחרי הפעולות נמשכים הלבבות, שמיטת קרקעות – עמודים 108-110, 116 -

118 [3 ש'].

9) ר' יוסף אלבן – ספר העיקרים – שלימות האדם, כוונת המצוות – עמודים 139-146. [3 ש']

10) מהר"ל – תפארת ישראל – השלמת האדם – עמודים 153-156. [2 ש']

11) הרב קוק – אפיקים בנגב – עמודים 157-165, 166 (סעיף א'). [4 ש']

2 ש' מבחן

עם ישראל עם סגולה

(1) רה"ל – כוזרי – אין שינוי. [10 ש']

(2) רמב"ם – איגרת תימן – אין שינוי. [3 ש']

(3) רמב"ם – הלכות עבודה זרה – אין שינוי. [1 ש']

(4) מהר"ל – נצח ישראל – עמודים 68-78, 84-87. [4 ש']

(5) הרב קוק – שבת הארץ – עמודים 98-101, 106-113. [8 ש']

(6) הרב קוק הקדמה לשיר השירים, קדושתו המיוחדת של שיר השירים, עמ' 88. [3 ש']

(7) הרב ווינברג – שרידי אש – אין שינוי. [8 ש']

(8) הרב סולוביצ'יק – קול דודי דופק – ברית סיני וברית מצרים, ברית גורל וייעוד – עמ' 147-159. [6 ש']

2 ש' מבחן